

УДК 657

Зубенко Тетяна Віталіївна

магістрант

Київського національного університету технологій та дизайну

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ НЕВИРОБНИЧИХ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

***Анотація.** У статті розглянуто особливості організації облікового процесу невиробничих операційних витрат підприємства. Доведено доцільність удосконалення процесу відображення в обліку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат для досягнення підприємством статусу надійного ділового партнера на ринку.*

***Ключові слова:** адміністративні витрати, витрати на збут, інші операційні витрати, невиробничі операційні витрати, організація обліку.*

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку економіки формується стійка тенденція до збільшення, здебільшого неконтрольованого, частки невиробничих витрат в загальній структурі витрат фірми, що може суттєво знизити її конкурентоспроможність і призводить до серйозних фінансових труднощів.

Так, однією з головних проблем для управління підприємством є забезпечення як внутрішніх, так і зовнішніх користувачів оперативними, інформаційно-обліковими вихідними даними про витрати операційної діяльності для визначення напрямів подальшого розвитку підприємства. Якщо інформація щодо витрат є неповною, несвоєчасною та недостовірною, це спричиняє виникнення проблем.

В свою чергу, все це визначає необхідність постійного розвитку облікових систем, шляхом удосконалення прийнятих методів, підходів, методик та інструментів збору, обробки і систематизації інформації про витрати з метою забезпечення відповідності її характеристик вимогам користувачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням формування і розвитку окремих аспектів теоретико-методичних основ обліку невикористаних витрат присвячені наукові роботи вітчизняних та зарубіжних вчених і практиків. Зокрема, ці питання висвітлені у працях Ф.Ф. Бутинця, І.А. Волкової, Т.В. Гладких, Н.І. Гордієнко, М.В. Кужельного, О.В. Лишиленко, М.В. Михайлова, М.Ф. Огійчука, І.Б. Садовської, О.П. Скирпан, В.В. Сопка, Н.М. Ткаченко, Є.Ю. Шари.

Мета статті полягає у визначенні спірних аспектів обліку невикористаних витрат операційної діяльності підприємства та обґрунтування пропозицій щодо удосконалення методики їх бухгалтерського відображення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Господарська діяльність неможлива без витрат ресурсів. Закономірності розвитку ринкових відносин, логіка пізнання показують, що спочатку мають місце витрати ресурсів, а потім - результати, пов'язані з цими витратами.

Витрати операційної діяльності є складною економічною категорією, яка впливає на формування фінансових результатів діяльності, цінової політики, характеризує ефективність господарювання, рівень розвитку техніки і технології.

До невикористаних витрат підприємства відносять адміністративні витрати, витрати на збут та інші витрати операційної діяльності підприємства.

Проте Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [1]

передбачено ряд субрахунків лише для рахунка 94 «Інші витрати операційної діяльності», а рахунки обліку 92 «Адміністративні витрати» та 93 «Витрати на збут» не розкривають свого складу. Тому для удосконалення обліку невиробничих операційних витрат підприємства, особливу увагу потрібно звертати на формування аналітичних даних щодо витрат та відображення їх в обліку і звітності.

На рахунку 92 «Адміністративні витрати» відображаються загальногосподарські витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства. З метою отримання детальної інформації про склад адміністративних витрат і аналізу структури та тенденції їх зміни, ми пропонуємо відображати інформацію про адміністративні витрати на субрахунках:

- 92.1 «Витрати на оплату праці апарату управління» - заробітна плата керівника підприємства, його заступників, працівників бухгалтерського відділу;
- 92.2 «Відрахування на соціальні заходи» - внески на соціальні заходи від нарахованої зарплати адміністративного персоналу;
- 92.3 «Витрати на утримання приміщень, обладнання адміністративного призначення» - облік витрат на утримання основних засобів, інших матеріальних необоротних активів загальногосподарського використання;
- 92.4 «Інші адміністративні витрати» - облік канцелярських витрат, витрати на утримання споруд адміністративного призначення, витрати на відрядження управлінського персоналу та інші.

Аналітичний облік адміністративних витрат, таким чином, буде базуватися на вказаних субрахунках, а в розрізі субрахунків - по статтям, що дозволить підприємству детально розкрити інформацію в Звіті про прибутки та збитки як за характером, так і за функціональним призначенням витрат.

Крім того, з метою зведення до мінімуму непродуктивних витрат, облік витрат на збут необхідно вести у кількох розрізах. У складі синтетичного рахунку 93 «Витрати на збут» доцільно відкривати аналітичні рахунки, які б відповідали статтям витрат. Такий підхід сприятиме формуванню достатньо розгорнутої аналітичної інформації щодо витрат на збут продукції, як основи для проведення оперативного, тактичного (поточного) і стратегічного аналізу ефективності маркетингової діяльності підприємства [4, с. 23].

Тому, в робочому Плані рахунків підприємства необхідно включити до рахунку 93 «Витрати на збут» таку аналітику:

- 93.1 «Витрати на оплату праці відділу збуту» - заробітна плата спеціалістам відділу продажу продукції;
- 93.2 «Транспортні послуги» - оплата послуг сторонніх організацій, зайнятих безпосередньо доставкою, завантаженням і розвантаженням товарів;
- 93.3 «Відрахування на соціальне страхування відділу збуту» - витрати на соціальні заходи спеціалістів та іншого обслуговуючого персоналу відділу збуту;
- 93.4 «Витрати на маркетинг» - витрати на просування товарів на ринку;
- 93.5 «Пакувальні витрати» - вартість матеріалів, які використовуються для пакування товарів, плата за послуги сторонніх організацій за упаковку продукції;
- 93.6 «Інші витрати на збут» - облік інших витрат, пов'язаних з реалізацією продукції.

Отже, задля вдосконалення обліку на підприємстві слід робити акцент саме на витратах операційної діяльності, правильне дослідження та вивчення яких може забезпечити прибутковість діяльності суб'єктів господарювання.

Висновки. Сучасна практика ведення обліку адміністративних витрат, витрат на збут та інших операційних витрат недостатньою мірою відповідає потребам управління в умовах розвитку ділового партнерства підприємств, тому доцільно виокремити рекомендовані субрахунки з-поміж інших, що сприятиме формуванню нового підходу до організації синтетичного й аналітичного обліку операційних витрат і, як наслідок, підвищенню інформативності облікових показників для прийняття ефективних управлінських рішень.

Перспективами для подальших наукових досліджень є дослідження напрямів вдосконалення організації обліку для забезпечення процесу формування інтегрованої звітності.

Література

1. Інструкція по застосуванню Плану рахунків активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджена Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. (зі змін. і доповн.) URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затверджене Наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.
3. Безверхий К.В. Особливості удосконалення фінансової звітності щодо відображення непрямих витрат у частині інших витрат операційної діяльності підприємства / К.В. Безверхий // Вісник ЖДТУ. 2010. № 3(53). С. 40-42. URL: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/socgum/Vzhdtu_econ/2010_3_2/7.pdf.
4. Дерій В.А. Витрати на збут у системі обліку й аналізу невиробничих витрат // Облік і фінанси. 2013. №. 4. С. 20-23.

5. Струк, Н.С. Шляхи удосконалення організації обліку невиробничих операційних витрат підприємства у контексті формування статусу надійного ділового партнера на ринку / Н.С. Струк, Х.П. Гармаш // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент. 2015. №14. С. 288-292. URL: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2015/14-2015/67.pdf>